

177 . Stelnica | Județ: Ialomița | Punct: Grădiștea Mare | Anul: 2006

Anul: 2006

Cod RAN: 94508.03

Perioade: Preistorie, Protoistorie

Epoci: Neolitic, Eneolitic, Epoca bronzului timpuriu, Epoca bronzului, La Tène

Categorii sit: Religios, ritual și funerar

Autori: Mircea Babeș, Anca Ganciu Petcu, Gheorghe Matei, Cristina Muja, Elena Rența

Instituții: Institutul de Arheologie "Vasile Pârvan", București, Institutul de Arheologie "Vasile Pârvan", București, Muzeul Județean Ialomița, Universitatea București, Facultatea de Biologie, Muzeul Județean Ialomița

Raport

Grădiștea Mare este o ridicătură de teren din Balta Borcei, cu o suprafață de cca. 15 ha și o înălțime relativă față de terenul din jur de 0,50 - 2,00 m, situată la cca. 3 km NNV de bacul de traversare de la Stelnica I.

Săpăturile sistematice s-au desfășurat în perioada 26.06-21.07.2006. S-a urmărit finalizarea cercetării în partea de V a necropolei, în spațiul rămas neocupat de saivane și spre N. S-a lucrat în 4 secțiuni de mărimi diferite, una rămasă din campania precedentă: S.38 14 x 3 m, S.39 6 x 3 m, S.40 7 x 3 m, S.41 52 x 3 m, (nefinalizată).

În campania 2006 a fost epuizată suprafața vestică rămasă neocupată de saivane. Pentru cercetarea necropolei înspre N, în zona rămasă necercetată din fața morii, a fost trasată S.41, orientată E-V. Investigarea acestei suprafețe a rămas nefinalizată și va face obiectul campaniei 2007. Rezultatele obținute și în acest an confirmă observațiile publicate de către N. Conovici, în raportul amplu cu privire la descoperirile din anii 1987-19962.

În această zonă terenul este foarte afectat prin planșeuri de nisip cimentat, construcția morii și alei betonate. Informațiile localnicilor arată însă că aici au fost găsite morminte. Rezultatele campaniei 2006 confirmă informațiile localnicilor, prin descoperirea mai multor resturi osteologice umane dispartate (craniu, femure). Fondurile au fost asigurate de Muzeul județean Ialomița.

Vestigii medievale și moderne.

În S.41, C. 2-3, C. 5-7, C. 9-11, au fost cercetate trei bordeie medievale, dintre care două cu cuptor. Toate cele trei bordeie au apărut la adâncimi relativ apropiate, -0,30 -0,50 m. Inventar: fragmente ceramice care pot fi atribuite perioadei medievale, obiecte din fier deformate și puternic oxidate, oase de pește și de animale de talie medie (ovicaprine) și de talie mare (bovine).

Cele trei bordeie nu sunt prezentate separat deoarece inventarul lor este sărac și nu prezintă particularități.

Tot în S.41, C. 11-12, -0,30 -0,35 m, a apărut un șanț modern, dublat cu cărămizi care protejau o țevă Necropola getică.

În campania 2006 au fost înregistrate 16 morminte getice, dintre care 10 de inhumație, 5 de incinerație cu osemintele depuse în urnă și 1 de incinerație cu oasele depuse în groapă circulară.

Mormintele de inhumație.

M.349, (S.39, C. 3, -0,36 m), subadult, distrus. Orientare: aprox: N-S. Complet distrus, după poziția capului orientarea probabilă este N-S.

M.350, (S.38, C. 1, -0,35 m), adult, groapă alungită, parțial deranjat. Orientare: SSE 135 - NNV 240. Decubit dorsal, brațul drept îndoit din cot și adus pe bazin, brațul stâng întins pe lângă corp, sub bazin.

M.351, (S.38, C. 1, -0,60 -0,75 m), subadult, groapă de formă oval-alungită. Orientare: SSE 135 - NNV 240. Decubit dorsal, brațele întinse pe lângă corp. Tibiile și peroneele rupte.

Inventar: vârf de săgeată fragmentar, puternic corodat, s-a distrus la recoltare, găsit în zona picioarelor; fragment tub? din bronz, sub genunchiul drept; piatră la picioare.

M.354, (S.40, C. 2, -0,34 -0,43 m), subadult, groapă circulară. Orientare: SSV 203 - NNE 23. Chircit pe stânga. Schelet incomplet, se păstrează o parte din humerusul drept, antebrațul drept este fragmentar, tibia și peroneul stâng, craniul este fragmentar, spart de muncitori.

M.355, (S.40, C. 1-2, -0,54 -0,70 m), adult, groapa oval-alungită, parțial deranjat. Orientare: SSE 175 - NNV 350. Decubit dorsal, brațele întinse pe lângă corp.

Inventar: fusaiolă tronconică, la cotul drept; fragment de rocă de culoare roșie - sub tâmpla dreaptă; fragment ceramic la cap în partea dreaptă.

M.356, (S.41, C. 1-2, -0,40 m), adult, groapă de formă oval-alungită. Orientare: SSE 135 - NNV 315. Decubit dorsal, brațul drept îndoit din cot și adus pe bazin, brațul stâng pe lângă corp, capul ușor deformat de presiunea pământului.

M.358, (S.41, C.17-18, -0,15 -0,23 m), adult, groapă de formă alungită, parțial deranjat. Orientare: SSE 135 - NNV 325. Decubit dorsal, maxilarul căzut, capul deplasat, brațele întinse pe lângă corp, picioarele puternic depărtate.

Inventar: fusaiolă bitronconică, la cap, pe partea stângă; mărgică din bronz la coaste.

M.359, (S.41, C. 20, -0,30 m), subadult, puternic deranjat. Nu poate fi stabilită orientarea. Se păstrează calota craniană (puternic fragmentară) și câteva fragmente din scheletul postcranian: fragment de humerus, fragmente de coaste, un fragment de femur care apare la distanță de craniu, spre profilul N.

Inventar: verigă din plumb în craniu.

M.360, (S.41, C. 23, -0,15 m), adult?, distrus. Orientare: aprox. N-S. Se păstrează femurele și peroneul stâng (getic?)

M.361, (S.41, C. 21, -0,37-0,45 m), adult, groapă oval-alungită, parțial deranjat. Orientare: S-N. Decubit dorsal, brațul drept pe bazin, brațul stâng pe abdomen. Femurul stâng este deplasat spre cel drept. Craniul este spart de muncitori. Schelet bine păstrat.

Morminte de incinerare

M.346, (S.38, C. 3, -0,18 m), incinerare cu oasele depuse în urnă cu capac. Urnă culcată (?) spartă. Oase împrăștiate în jurul urnei. Cea mai mare parte a oaselor s-au găsit în urnă, spre fundul acesteia.

Urnă: amforă

Capac: picior de amforă

Inventar: vârf de săgeată găsit lângă urnă, puternic corodat, s-a distrus la recoltare; fragment brățară din bronz găsit în zona urnei.

M.347, (S.38, c. 5, -0,21 -0,31 m), incinerare cu oasele depuse în urnă, distrus. Se păstrează un fragment din fundul urnei.

Urnă - vas lucrat cu mâna, pastă foarte friabilă

M.348.1, (S.38, c. 4, -0,40 -0,65 m), incinerare cu oasele depuse în urnă cu capac, groapă de formă ovală. Oasele apar în număr redus încă din partea superioară a urnei. Majoritatea oaselor sunt grupate spre fundul urnei. Printre oase, în urnă, s-au găsit cărbuni și cenușă, fragmente din capacul urnei. Lângă urnă era așezată o cană acoperită cu o ceșcuță pusă cu gura în sus. Pe capacul urnei și în jurul vaselor din groapa funerară s-au găsit fragmente de cărbune.

M.348.2. Sub vasele aparținând M.348.1 a apărut o aglomerare de oase calcinate și o ceșcuță. Aparent M.348.1 și M.348.2 au groapă comună. Aglomerarea de oase era separată de vase printr-un strat de pământ de aprox. 0,05 m. Oasele apar la SV de vase. Rămâne ca analiza antropologică să stabilească dacă resturile osteologice umane din urnă și cele din aglomerarea depusă sub urnă aparțin aceluiași individ sau sunt doi indivizi.

Urnă: vas clopot lucrat cu mâna, cu patru apucători, pastă friabilă. Butonii aplatizați dispuși sub buză, decorați în cruce.

Capac urnă: strachină lucrată cu mâna, cu gura ușor arcuită în interior, pastă de culoare gălbui-roșiatică.

Ofrandă: Cană cu două torți, fund inelar, lucrată la roată, întreagă

Capac vas ofrandă: Ceșcuță cu gura ușor arcuită spre interior, se păstrează o urmă de toartă, culoare maronie, întreg, lucrat cu mâna

Ceșcuță cu toarta supraînălțată, gura invazată, lucrată cu mâna

Inventar: mărgică tubulară, din pastă de sticlă, decorată cu incizii în val, aparține probabil aglomerării de oase.

M. 352, (S.38, C.3-4, -0,33 -0,75 m), incinerare cu oasele depuse în urnă. Lângă urnă au apărut câteva oase calcinate și 1 fragment de bronz. Oase calcinate de dimensiuni mari, apar spre jumătatea inferioară a urnei.

Urna: vas bitronconic, cu gât înalt, gura ușor evazată, cu două torți și două apucători pe diametrul maxim. Pastă friabilă.

Inventar: fragment brățară din bronz, găsit în afara urnei

M.353, (S.40, C. 3, -0,31 -0,50 m), incinerare cu oasele depuse în groapă. În umplutura gropii pe lângă oasele umane s-au găsit un maxilar de vită și alte oase de animale, cenușă. Oasele umane par a fi fost puse în partea superioară a gropii, spre fund acestea sunt mai rare și sunt amestecate cu cele de animale.

Ofrandă de carne: Maxilar de vită și alte oase

M.357, (S.41, C.8, -0,27 m), incinerare cu oasele depuse în urnă cu capac, groapă circulară. Urna este culcată cu gura spre S. Lângă urnă s-a găsit un fragment de gât de amforă.

Urna: amforă întreagă

Capac: fund de amforă

Ofrandă? Fragment gât de amforă

Alte complexe nefunere descoperite în 2006.

În această campanie a fost descoperit în S.40, c. 2, -0,50 -1 m, un schelet de porc întreg. Scheletul a fost depus (?) într-un șanț orientat E-V, cu o lungime de aprox. 2 m și lățimea de 0,50 m. Până în prezent este singura descoperire de acest tip în situl de la Stelnică. El apare în zona a trei morminte dar nu avem nici un argument pentru a putea atribui această descoperire necropolei dar nici celorlalte epoci cercetate la Stelnică.

În afara complexelor amintite mai sus, au mai fost identificate câteva galerii de animal.

Materialul ceramic este depozitat la Muzeul Ialomița. Documentația de șantier se află la Institutul de Arheologie din București. Materialul osteologic uman rezultat din această campanie a fost adus la București pentru analiza antropologică.

În campania 2007 se are în vedere finalizarea săpăturilor în partea de N a necropolei în zona rămasă necercetată de la S de moară.

Nu se pune problema conservării in situ a descoperirilor arheologice, fiind vorba de un sit puternic afectat de lucrări agricole și mecanice. O parte a inventarelor mormintelor descoperite, precum și obiecte aparținând culturii Coslogeni vor fi prezentate în expoziția de bază a Muzeului Județean Ialomița, care se află în curs de amenajare.

Informații suplimentare online

[Raportul 3770 din cronica.cimec.ro](#)

[Localizare pe hartă, folosind Mapserver Cimec.ro](#)
